

I. KARTA PRZEDMIOTU

1. Nazwa przedmiotu: **ROBOTYKA**
2. Kod przedmiotu: **Er**
3. Jednostka prowadząca: **Wydział Mechaniczno-Elektryczny**
4. Kierunek: **Automatyka i Robotyka**
5. Specjalność: **Komputerowe wspomaganie automatyki i robotyki**
6. Moduł: **Moduł robotyki**
7. Poziom studiów: **I stopnia**
8. Forma studiów: **stacjonarne**
9. Semestr studiów: **V, VI**
10. Profil: **ogólnoakademicki**
11. Prowadzący: **prof. dr hab. inż. Zygmunt Kitowski**

CEL PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami związanymi ze statyką manipulatorów.
C2	Zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami związanymi z dynamiką manipulatorów.
C3	Zapoznanie studentów z równaniami Newtona-Eulera i ich wykorzystaniem do zapisu równań ruchu członów manipulatora. Nauczenie studentów praktycznego zastosowania tych równań do analizy dynamiki członów manipulatora
C4	Zapoznanie studentów z równaniami Lagrange'a i ich wykorzystaniem do zapisu równań ruchu członów manipulatora. Nauczenie studentów praktycznego zastosowania tych równań do analizy dynamiki członów manipulatora.
C5	Zapoznanie studentów z problemami komputerowej analizy dynamiki manipulatora.
C6	Zapoznanie studentów z chwytakami i ich zastosowaniem w robotyce.
C7	Zapoznanie studentów z metodyką doboru chwytaków robotów.
C8	Zapoznanie studentów z rodzajem napędów robotów i manipulatorów.
C9	Zapoznanie studentów z czujnikami i sensorami dla potrzeb robotyki.
C10	Zapoznanie studentów z czujnikami do określenia stanu robota.
C11	Zapoznanie studentów z czujnikami do określenia stanu otoczenia robota.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

1	Znajomość matematyki - rachunku różniczkowego i całkowego.
2	Znajomość podstawowych praw: elektrotechniki, elektroniki, automatyki, informatyki, mechaniki

EFEKTY KSZTAŁCENIA

EK1	Student zna podstawowe pojęcia związane ze statyką manipulatorów (siły i momenty napędowe, wektory sił i momentów, para sił, siły i momenty równoważne, praca przygotowawcza, przemieszczenie przygotowawcze, macierz Jacobiego itp.).
EK2	Student zna rodzaje zadań dynamiki manipulatorów, podstawowe rodzaje opisu różniczkowych równań ruchu oraz podstawowe pojęcia związane z dynamiką manipulatorów.
EK3	Student umie zapisać dynamiczne równania ruchu manipulatora przy wykorzystaniu równań Newtona-Eulera. Student potrafi praktycznie dokonać analizy dynamiki manipulatorów przy wykorzystaniu formalizmu Newtona-Eulera.
EK4	Student umie zapisać dynamiczne równania ruchu manipulatora przy wykorzystaniu funkcji Lagrange'a. Student potrafi praktycznie dokonać analizy dynamiki manipulatorów przy wykorzystaniu równań Lagrange'a II rodzaju.
EK5	Student potrafi napisać równania ruchu członów sztywnych oraz rozwiązywać numeryczne układy tych równań.
EK6	Student zna zadania urządzeń chwytających, funkcje chwytaka, klasyfikację i charakterystykę chwytaków, chwytaki siłowe, chwytaki ze sztywnymi końcówkami, chwytaki z elastycznymi końcówkami, chwytaki podciśnieniowe, chwytaki magnetyczne, wyposażenie chwytaków, przeniesienie napędu chwytaków

EK7	Student potrafi dokonać wyboru sposobu uchwycenia i typu chwytaka dla danej klasy obiektów manipulacji, wyznaczyć parametry konstrukcyjne chwytaka i przystosować końcówki chwytne do kształtu powierzchni obiektu. Zna budowę chwytaków mechanicznych (układy napędowe, układy przeniesienia napędu, układy wykonawcze). Student zna zasady projektowania chwytaków (określenie parametrów wejściowych do projektowania chwytaków, wybór miejsca uchwycenia, obliczanie sił i momentów sił działających na obiekt).
EK8	Student zna przeznaczenie napędów, zakres ich działania, rodzaje napędów (pneumatyczny, hydrauliczny, elektryczny) oraz mechanizmy przekazywania ruchu stosowane w robotach (rozmieszczenie siłowników w robotach, przegląd różnych mechanizmów przekazywania ruchu).
EK9	Student zna miejsce i rolę czujników w robocie, klasyfikację, opis matematyczny i metody analizy własności dynamicznych przetworników, rodzaje czujników.
EK10	Student zna czujniki położenia i przemieszczania, prędkości i siły.
EK11	Student zna czujniki obecności i zbliżenia, sensory dotyku (taktylne), siły chwytu, poślizgu, wizyjne.

TREŚCI PROGRAMOWE

WYKŁADY		Liczba godzin
W1	Statyka manipulatorów.	2
W2	Dynamika manipulatorów.	2
W3	Równania Newtona-Eulera.	4
W4	Równania Lagrange'a II rodzaju.	4
W5	Modelowanie i analiza dynamiczna układów wieloczołowych.	3
W6	Chwyty i ich zastosowanie	2
W7	Metodyka doboru chwytaków robotów.	3
W8	Napędy i mechanizmy stosowane w robotach.	3
W9	Układy sensoryczne w robotyce.	3
W10	Czujniki do określenia stanu robota	2
W11	Czujniki do określenia stanu otoczenia robota.	2
Razem		30
ZAJĘCIA LABORATORYJNE		
L1	Analiza dynamiki prostej manipulatora z łokciem	5
L2	Analiza dynamiki odwrotnej manipulatora z łokciem	5
L3	Analiza dynamiki prostej i odwrotnej manipulatora z połączeniem obrotowym i przesuwным	5
L4	Analiza parametrów wybranych typów chwytaków	5
L5	Badanie wybranych czujników określania stanu robota	5
L6	Badanie wybranych czujników określania stanu otoczenia robota	5
Razem		30
ZAJĘCIA PROJEKTOWE		
P1	Projekt wybranego typu manipulatora	15
P2	Projekt oprzyrządowania sensorycznego wybranego typu robota lub projekt wybranego typu chwytaka	15
Razem		30

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1	Notebook z projektorem
2	Tablica i kolorowe pisaki
3	Stanowiska komputerowe z oprogramowaniem dydaktycznym
4	Stanowiska laboratoryjne
5	Internet (filmy z ćwiczeń laboratoryjnych)

SPOSOBY OCENY

FORMUJĄCA

F1	Sprawdzian	EK1-EK11
F2	Odpowiedź ustna	EK1-EK11
F3	Wykonanie zadanie obliczeniowego	EK5, EK7
F4	Kolokwium nr 1	EK1-EK4
F5	Wykonanie sprawozdania z zajęć laboratoryjnych	EK3-EK11
F6	Kolokwium nr 2	EK6-EK11
F7	Wykonanie zadanie praktycznego	EK3-EK11

PODSUMOWUJĄCA

P1	Zaliczenie przedmiotu	EK1-EK5
P2	Egzamin pisemny	EK6-EK11

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności		
	semestr V	VI	razem
udział w wykładach	15	15	30
udział w ćwiczeniach	0	0	0
udział w zajęciach laboratoryjnych	15	15	30
realizacja zadań projektowych	15	15	30
Przygotowanie do wykładów i laboratoriów	20	20	40
Samodzielne opracowanie projektu	10	10	20
SUMA GODZIN W SEMESTRZE	75	75	150
PUNKTY ECTS W SEMESTRZE	3	3	6

LITERATURA

PODSTAWOWA

1	Grono A., KubiakP, Orzechowski P.: Laboratorium z podstaw robotyki. Wyd. PG, Gdańsk 1995.
2	MORECKI A., KNAPCZYK J.(red.): Podstawy robotyki : teoria i elementy manipulatorów i robotów. wyd.3 zm. i rozsz., WNT, Warszawa 1999
3	JEZERSKI E.: Dynamika robotów, WNT, Warszawa 2006
4	SPONG M.W. ,VIDYASAGAR M., Dynamika i sterowanie robotów, WNT, Warszawa 1997

UZUPEŁNIAJĄCA

5	OLEŹDZKI A.:Podstawy teorii maszyn i mechanizmów. Warszawa, WNT,1987
----------	--

PROWADZĄCY PRZEDMIOT

1	prof. dr hab. inż. Zygmunt Kitowski, z.kitowski@amw.gdynia.pl
----------	---

Formy oceny

Efekt	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
EK1	<i>Student zna podstawowe pojęcia związane ze statyką manipulatorów (siły i momenty napędowe, wektory sił i momentów, para sił, siły i momenty równoważne, praca przygotowawcza, przemieszczenie przygotowawcze, macierz Jacobiego itp.).</i>			
	Student nie zna podstawowych pojęć związanych ze statyką manipulatorów	Student zna niektóre podstawowe pojęcia związane ze statyką manipulatora. Nie potrafi powiązać ich ze sobą i wyjaśnić istoty statyki manipulatora,	Student zna podstawowe pojęcia związane ze statyką manipulatora i zależności między nimi. Nie potrafi wyjaśnić istoty statyki manipulatora	Student zna podstawowe pojęcia związane ze statyką manipulatorów (siły i momenty napędowe, wektory sił i momentów, para sił, siły i momenty równoważne, praca przygotowawcza, przemieszczenie przygotowawcze, macierz Jacobiego itp.). Rozumie istotę statyki manipulatora.
EK2	<i>Student zna rodzaje zadań dynamiki manipulatorów, podstawowe rodzaje opisu różniczkowych równań ruchu oraz podstawowe pojęcia związane z dynamiką manipulatorów.</i>			
	Student nie zna podstawowych rodzajów opisu dynamiki ruchu manipulatorów oraz podstawowych pojęć związanych z dynamiką manipulatorów.	Student zna podstawowe pojęcia związane z dynamiką manipulatorów. Nie potrafi omówić rodzajów zadań dynamiki manipulatorów oraz sposobu ich matematycznego opisu .	Student zna podstawowe pojęcia związane z dynamiką manipulatorów. Umie omówić istotę dynamiki manipulatorów.	Student zna rodzaje zadań dynamiki manipulatorów, podstawowe rodzaje opisu różniczkowych równań ruchu oraz podstawowe pojęcia związane z dynamiką manipulatorów.
EK3	<i>Student umie zapisać dynamiczne równania ruchu manipulatora przy wykorzystaniu równań Newtona-Eulera. Student potrafi praktycznie dokonać analizy dynamiki manipulatorów przy wykorzystaniu formalizmu Newtona-Eulera.</i>			
	Student nie umie zapisać dynamicznego równania ruchu manipulatora przy wykorzystaniu równań Newtona-Eulera.	Student nie umie zapisać dynamicznego równania ruchu manipulatora przy wykorzystaniu równań Newtona-Eulera.	Student umie zapisać dynamiczne równania ruchu manipulatorów przy wykorzystaniu równań Newtona-Eulera. Student potrafi praktycznie dokonać analizy dynamiki prostych manipulatorów przy wykorzystaniu formalizmu Newtona-Eulera.	Student umie zapisać dynamiczne równania ruchu manipulatora przy wykorzystaniu równań Newtona-Eulera. Student potrafi praktycznie dokonać analizy dynamiki manipulatorów przy wykorzystaniu formalizmu Newtona-Eulera.
EK4	<i>Student umie zapisać dynamiczne równania ruchu manipulatora przy wykorzystaniu funkcji Lagrange'a. Student potrafi praktycznie dokonać analizy dynamiki manipulatorów przy wykorzystaniu równań Lagrange'a II rodzaju.</i>			
	Student umie zapisać dynamicznego równania ruchu manipulatora przy wykorzystaniu funkcji Lagrange'a.	Student zna teoretyczny opis dynamicznego równania ruchu manipulatora przy wykorzystaniu funkcji Lagrange'a.. Nie potrafi praktycznie korzystać z niego przy rozwiązywaniu zadań.	Student umie zapisać dynamiczne równania ruchu manipulatorów przy wykorzystaniu równań funkcji Lagrange'a. Student potrafi praktycznie dokonać analizy dynamiki prostych manipulatorów przy wykorzystaniu równań Lagrange'a II rodzaju.	Student umie zapisać dynamiczne równania ruchu manipulatora przy wykorzystaniu funkcji Lagrange'a. Student potrafi praktycznie dokonać analizy dynamiki manipulatorów przy wykorzystaniu równań Lagrange'a II rodzaju.

	<i>Student potrafi napisać równania ruchu członów sztywnych oraz rozwiązywać numeryczne układy tych równań.</i>			
EK5	Student nie potrafi napisać równania ruchu członu sztywnego.	Student nie potrafi napisać równania ruchu członu sztywnego.	Student potrafi napisać równania ruchu członów sztywnych. Student ma kłopoty z rozwiązywaniem numerycznych układów tych równań.	Student potrafi napisać równania ruchu członów sztywnych oraz rozwiązywać numeryczne układy tych równań.
	<i>Student zna zadania urządzeń chwytających, funkcje chwytaka, klasyfikację i charakterystykę chwytaków, chwytaki siłowe, chwytaki ze sztywnymi końcówkami, chwytaki z elastycznymi końcówkami, chwytaki podciśnieniowe, chwytaki magnetyczne, wyposażenie chwytaków, przeniesienie napędu chwytaków</i>			
EK6	Student nie zna przeznaczenia, budowy i zasady działania urządzeń chwytających,	Student zna podstawowe pojęcia związane z urządzeniami chwytającymi. Potrafi omówić zadania i klasyfikację chwytaków.	Student zna klasyfikację i charakterystykę działania chwytaków siłowych, chwytaków ze sztywnymi końcówkami, chwytaków z elastycznymi końcówkami, chwytaków podciśnieniowych i chwytaków magnetycznych,	Student zna zadania urządzeń chwytających, funkcje chwytaka, klasyfikację i charakterystykę chwytaków, chwytaki siłowe, chwytaki ze sztywnymi końcówkami, chwytaki z elastycznymi końcówkami, chwytaki podciśnieniowe, chwytaki magnetyczne, wyposażenie chwytaków, przeniesienie napędu chwytaków.
	<i>Student potrafi dokonać wyboru sposobu uchwycenia i typu chwytaka dla danej klasy obiektów manipulacji, wyznaczyć parametry konstrukcyjne chwytaka i przystosować końcówki chwytne do kształtu powierzchni obiektu. Zna budowę chwytaków mechanicznych (układy napędowe, układy przeniesienia napędu, układy wykonawcze). Student zna zasady projektowania chwytaków (określenie parametrów wejściowych do projektowania chwytaków, wybór miejsca uchwycenia, obliczanie sił i momentów sił działających na obiekt).</i>			
EK7	Student nie potrafi dokonać wyboru typu chwytaka w zależności od realizowanego zadania. Nie zna zasad projektowania chwytaków.	Student zna budowę chwytaków mechanicznych (układy napędowe, układy przeniesienia napędu, układy wykonawcze). Student potrafi dokonać wyboru sposobu uchwycenia i typu chwytaka dla danej klasy obiektów manipulacji	Student zna budowę chwytaków mechanicznych (układy napędowe, układy przeniesienia napędu, układy wykonawcze). Student potrafi dokonać wyboru sposobu uchwycenia i typu chwytaka dla danej klasy obiektów manipulacji. Zna zasady projektowania chwytaków lecz nie potrafi zastosować ich w praktyce.	Student potrafi dokonać wyboru sposobu uchwycenia i typu chwytaka dla danej klasy obiektów manipulacji, wyznaczyć parametry konstrukcyjne chwytaka i przystosować końcówki chwytne do kształtu powierzchni obiektu. Zna budowę chwytaków mechanicznych (układy napędowe, układy przeniesienia napędu, układy wykonawcze). Student zna zasady projektowania chwytaków i potrafi zastosować je w praktyce (określenie parametrów wejściowych do projektowania chwytaków, wybór miejsca uchwycenia, obliczanie sił i momentów sił działających na obiekt).

<i>Student zna przeznaczenie napędów, zakres ich działania, rodzaje napędów (pneumatyczny, hydrauliczny, elektryczny) oraz mechanizmy przekazywania ruchu stosowane w robotach (rozmieszczenie siłowników w robotach, przegląd różnych mechanizmów przekazywania ruchu).</i>				
EK8	Student nie zna struktury, przeznaczenia napędów i zakresu ich działania. Nie potrafi wymienić stosowanych w robotyce rodzajów napędów	Student zna przeznaczenie napędów i zakres ich działania, Potrafi dokonać klasyfikacji napędów w zależności od ich rodzaju.	Student zna przeznaczenie napędów i zakres ich działania, Potrafi dokonać klasyfikacji napędów w zależności od ich rodzaju. Potrafi dostosować rodzaj napędu do zadań robota.	Student zna przeznaczenie napędów, zakres ich działania, rodzaje napędów (pneumatyczny, hydrauliczny, elektryczny) oraz mechanizmy przekazywania ruchu stosowane w robotach (rozmieszczenie siłowników w robotach, przegląd różnych mechanizmów przekazywania ruchu)
<i>Student zna miejsce i rolę czujników w robocie, klasyfikację, opis matematyczny i metody analizy własności dynamicznych przetworników, rodzaje czujników.</i>				
EK9	Student nie zna roli i zastosowania czujników stosowanych w robotyce.	Student zna rolę, zastosowanie i klasyfikację czujników stosowanych w robotyce.	Student zna miejsce, rolę i klasyfikację czujników. Zna parametry opisujące własności dynamiczne czujników.	Student zna miejsce i rolę czujników w robocie, klasyfikację, opis matematyczny i metody analizy własności dynamicznych przetworników, rodzaje czujników
<i>Student zna czujniki położenia i przemieszczania, prędkości i siły.</i>				
EK10	Student nie zna czujników położenia i przemieszczania, prędkości i siły.	Student zna konstrukcję działania wybranych czujników stanu robota	Student zna konstrukcję i umie wyjaśnić zasadę działania wybranych czujników stanu robota.	Student zna czujniki położenia i przemieszczania, prędkości i siły.
<i>Student zna czujniki obecności i zbliżenia, sensory dotyku (taktylne), siły chwytu, poślizgu, wizyjne.</i>				
EK11	Student nie zna konstrukcji i zasady działania czujników obecności i zbliżenia, sensorów dotyku, siły chwytu, poślizgu itp..	Student zna wybrane czujniki obecności i zbliżenia, sensory dotyku, siły chwytu, poślizgu itp..	Student zna konstrukcję i zasadę działania wybranych czujników obecności i zbliżenia, sensorów dotyku, siły chwytu, poślizgu itp..	Student zna czujniki obecności i zbliżenia, sensory dotyku (taktylne), siły chwytu, poślizgu, wizyjne.